

POLNÍ DNY CUKROVÉ ŘEPY TEREOS TTD

Polní dny cukrové řepy s ukázkou pokusů realizovaných pro řepářskou komisi při společnosti Tereos TTD (dále jen TTD) jsou tradičním místem setkání pěstitelů cukrovky a případně i nových zájemců o její pěstování. Na polních dnech byli účastníci seznámeni s aktuálními politickými a agronomickými informacemi okolo problematiky cukrové řepy a s průběžnými výsledky probíhajících polních pokusů. Na zakázku řepářské komise při TTD je založeno 6 přesných polních pokusů s těmito výzkumnými otázkami: termín setí a termín sklizně, stupňované dávky dusíku, účinnost herbicidních kombinací, fungicidní ochrana listů, nejdůležitější pěstované i nové odrůdy z českého i francouzského a rumunského trhu. Vedle polních pokusů pro řepářskou komisi jsou prováděny i další pokusy, které si zadali různí objednatelé. Lze zmínit např. monitorování zásoby dusíku na řepných polích a signalizaci infekce cercosporií. Pokusy jsou realizovány na tradičních místech pokrývajících variabilitu řepného rajonu TTD – ve Straškově (Litoměřice), Bezně (Mladá Boleslav), Všestarech (Hradec Králové), Vyšehořovicích (Praha – východ), Slovči (Nymburk) a v Bylanech (Chrudim). Poutavým agronomickým průvodcem byl Ing. Jaromír Chochola, CSc., který průběžné výsledky pokusů prezentoval přímo na místě a zodpovídal četné dotazy účastníků.

V letošním roce byly vzhledem k časnému zvládnutí setí (k 8. 4. bylo zaseto 100 % ploch) polní dny realizovány již v druhé polovině května. Účastníkům poskytli zástupci TTD a Svazu pěstitelů cukrovky Čech informace o stavu vyjednávání budoucí podpory cukrové řepy a stavu vyjednávání o podobě budoucího smluvního vztahu. Ke dni konání polních dnů nebylo doposud vyjasněno, zda bude podporována veškerá řepa, nebo pouze řepa pro výrobu cukru. Ing. Karel Chalupný proto zdůraznil, že podpora veškeré cukrové řepy u aktivních pěstitelů je zcela zásadní otázkou pro udržení rozměru pěstování cukrovky v ČR a v návaznosti na to i otázkou možného ohrožení podnikání v oblasti výroby bioetanolu z řepy. Pěstitelům byly vysvětleny možné varianty dalšího postupu včetně varianty, že v případě podpory cukrové řepy pouze na kvóťový cukr je TTD připraveno přerozdělit dodávací práva na řepu a sjednotit poměr řepy na cukr a líh u všech pěstitelů, včetně zavedení jednotné ceny. To logicky vyvolalo bouřlivou diskuzi. Celkem se polních dnů zúčastnilo 390 lidí a potvrdil se tak vysoký zájem o novinky a o informace spojené s pěstováním cukrové řepy.

Jubilejní Den agronoma v Zaloňově

Plochy cukrové řepy se v České republice rok od roku mírně navyšují. Zatímco loni tato okopanina zaujímala výměru zhruba 62 200 ha, letos cukrovce patří asi 63 tis. ha.

Cukrovka dobře prospívá i na polích zemědělského podniku Uniagro, s.r.o., který hospodaří v okolí Zaloňova u Jaroměře v okrese Náchod. V letošním roce zde cukrovou řepu vyseli na zhruba 140 ha. Plodina se na zdejších polích daří. V průměru posledních osmi let poskytla 83 t.ha⁻¹ v přepočtu na 16% cukernatost. V loňském problematickém roce se záplavami tu sklídili o něco méně, 76 t.ha⁻¹.

Každoročně jsou na pozemcích společnosti Uniagro zakládány rozsáhlé pokusy s cukrovou řepou, pšenicí a řepkou. S nimi se může zemědělská veřejnost seznámit na polních dnech s názvem „Den agronoma“. Jak uvedl hlavní agronom podniku Ing. Vladimír Fröhlich, letos už proběhl dvacátý ročník této tradiční akce. Jubilejní ročník se těšil vysoké návštěvnosti, přišla asi stovka zemědělců.

Po zahájení polního dne informoval Ing. Fröhlich účastníky při prohlídce pokusů o agrotechnice pěstování cukrové řepy. Do pokusů bylo letos zařazeno 48 odrůd cukrovky. Kromě odrůd se porovnávaly i různé varianty ošetření porostů aplikované v pokusném bloku napříč odrůdami. S jednotlivými variantami ošetření seznámili účastníky zástupci firem. V době konání polního dne 20. června vypadaly všechny varianty velmi dobře, byly čisté bez zaplevelení, a nebyly mezi nimi patrné rozdíly.

Odrůdové pokusy

Odrůdové pokusy měly na pozemku založeny všechny firmy prodávající osiva cukrovky v ČR. Na začátku pokusného pozemku byly vysety odrůdy společnosti Syngenta Czech, s.r.o. Příchozí se seznámili s novinkami uvedenými pod čísly HI 1330 a HI 1352. Následovaly již prověřené odrůdy SY Marvin, SY Kultura a Monsun. Podle informace Ing. Aloise Jirsáka, CSc., se výše uvedené novinky nacházejí ve druhém roce registračních zkoušek. Obě odrůdy, které jsou určeny pro střední až pozdní termíny sklizně, se řadí k N typu cukrovky a vykazují zvýšenou odolnost k listovým chorobám. Klasická odrůda HI 1330 je tolerantní k rizománii a cercosporií, zatímco odrůda HI 1352 vykazuje odolnost vůči hádátkům. Ing. Jirsák připomněl, že význam antinematodních odrůd stoupá. V současnosti se jich na českém trhu s osivy cukrové řepy prodává asi 20 %.

Ing. Jirsák vyzdvihl také význam moření osiva. V současnosti se zhruba 97 % osiva moří přípravkem Cruiser Force. Ing. Jirsák připomněl, že z takto namořeného osiva rostliny výborně vzcházejí. V malém množství se osivo cukrovky moří i slabším mořidlem Force Magna. Necelá 3 % osiva řepy jsou ošetřena přípravkem Poncho Beta.

Množství novinek

Novinky v odrůdách cukrové řepy přináší i firma Strube ČR, spol. s r. o., která měla v pokusech zařazené odrůdy Victor, Presley, Charly, Hynek, Gellert a dvě úplně novinky – Brian a Jagger. Podle sdělení Ing. Ivana Balcara se obě nové odrůdy letos nacházejí ve třetím roce registračních zkoušek. Odrůda Jagger patří k vysoce výnosným a odrůda Brian dosahuje vynikající cukernatosti. Letošní novinka Hynek je raná a vysoce cukernatá. Nová klasická výnosná odrůda určená pro střední termíny sklizně Gellert zřejmě bude nástupcem Carusa.

S novinkami přišla také firma SESVanderHave International B. V. Ing. Radan Zachrdla představil novinky SR-775 a MK 3015 nacházející se ve druhém roce registračních zkoušek. Vysokou cukernatostí a technologickou kvalitou vyniká odrůda výnosového typu SR-775 určená pro pozdní termíny sklizně. Novinka MK 3015 (Balance) má vyrovnané parametry cukernatosti a výnosu a vykazuje vyšší toleranci vůči cercosporióze. Novinka vhodná pro pozdní termíny sklizně Caliber letos absolvuje třetí rok registračních zkoušek. Kromě novinek měla tato firma v pokusech také odrůdy Raptor, Expert, antinematodní Cactus nesoucí prestižní označení Flex Field, Amulet a Alpaca. Odrůda Amulet obsadila v seznamu doporučených odrůd 2013 první místo a Alpaca skončila třetí.

Další nové odrůdy

Firma KWS Osiva, s. r. o., do pokusů zařadila novinky 3K 412 a 3K 401 a odrůdy Vitalina KWS, Terranova KWS, Talenta KWS, Panorama KWS, Natura KWS, Labonita KWS a Attraktiva KWS s tolerancí k háďátkům. Podle sdělení Petra Morávka obě novinky patří k N až k NV typu. Jedná se o plastické odrůdy vhodné pro sklizně od 10. října.

Společnost Selgen, a. s., vysela do pokusů odrůdy Oceanite, Narcos, Danube, Courlis a novinky Mesange a Garrot. Podle informace Miroslava Vrabce patří novinka Mesange (v překladu sýkorka) k N až NC typu a je vhodná pro první polovinu sklizně. Druhá novinka Garrot (přeloženo kachna) patří k N typu cukrovky. Uplatní se ve všech pěstitelských podmínkách a je určena pro druhou polovinu sklizně. Obě novinky vykazují vysokou technologickou jakost. Ve všech podmínkách se může uplatnit nosná odrůda firmy Danube. Loňská novinka Oceanite má zdravý chrast a hodí se na začátek sklizně od 10. září. I horší podmínky a těžké půdy snáší odrůda Courlis s hladkým kořenem. Odrůda Narcos je určena pro sklizeň od začátku října až do konce kampaně. Speciální odrůda Rosire s tolerancí vůči rizoktoniové hnilobě se uplatňuje na Moravě na těžkých půdách.

Sortiment se rozšiřuje

V pokusném bloku měla zařazené odrůdy také firma Maribo Seed International ApS, organizační složka ČR. K nim patřily Varios, Xanadu, SY Apel, Poseidon, MA 2143, Gregorius a Gallant. Nová raná cukernatá odrůda Varios vykazuje vysokou toleranci

Obr. 1. Účastníci polního dne si prohlédli pokusy s odrůdami a ochranou řepy

Obr. 2. V době konání polního dne vypadaly porosty cukrovky velmi dobře

k cercosporióze. Novinka pod označením MA 2143 se nachází ve druhém roce registračního zkoušení.

Antinematodní odrůda Xanadu se vyznačuje vysokou tolerancí nejen k háďátku řepnému, ale i k cercosporióze. Odrůda Poseidon, která vykazuje toleranci k půdní houbě *Rhizoctonia solani*, se uplatní především v oblastech silného zastoupení kukuřice, zvláště na Moravě a ve Slezsku.

Letos v květnu na náš trh s osivy cukrovky vstoupila americká firma Betaseed, v ČR zastupovaná společností VP Agro, spol. s r. o. Všechny odrůdy této firmy tak prakticky představují novinky. Podle slov Ing. Josefa Krále se ve třetím roce registračních zkoušek nacházejí odrůdy BTS 710, BTS 680 a BTS 540, které jsou vhodné na všechna stanoviště pěstování cukrovky. Odrůdy BTS 710 a BTS 680 patří k N až NV typu, BTS 540 k NV až V typu. Antinematodní odrůda BETA 373 má velkou naději na registraci po druhém roce zkoušení. Druhý rok registrace letos absolvují také odrůdy BETA 369 a BETA 347.

Text a foto: Hana Honsová, ČZU v Praze